

Drago Handanović

UMJETNIČKA KERAMIKA

OD 24. 4. DO 18. 5. 2008.

Kada smo prije nešto više od dvije decenije, na način sličan ovome, povjerovali keramici Drage Handanovića, slutili smo da će, kako godine budu odmicala, a iskustvo bremenilo, njen spiralni tok jačati, računati se, primati nove utoke, razvijati se dalje. Ovo iz razloga prepoznatih, Handanovićevog moćnog duhovnog uporišta i njegove kreativne inventivnosti.

Tačku prvog stvaralačkog impulsa, Drago dotiče u roditeljskoj kući, iz finih, lirskih akvarela njegove majke, a susret sa glinom i, zatim druženje sa narodnim grnčarima iz sela Omanjske, Sivše i Ularica kod Doboja, navode ga da svoj umjetnički identitet potraži u keramici. U ovakvoj odluci vremenom ga učvršćuje spoznaja o neiscrpnim mogućnostima keramičke umjetnosti, koje će Drago Handanović bogato koristiti i tako zaokružiti jedan opus ne samo kvantitativan, nego i konceptijski zreo.

Iako radeni bez takve namjere ili namjene, Handanovićevi prvi radovi izvedeni su na način upotrebnog predmeta. Njegova "Amfora" iz 1974. godine (kat. br.4) ili "Ptica" (1975. kat. br.8) u osnovnom konceptu su posudne forme, čija plitko dubljena talasasta linija nema ukrasni, nego zadatak da raščlani i pojača vizuelno pulsiranje površine. Tih godina (1974.) ili paralelno sa ovakvim u djelu Drage Handanovića teče i ona linija povezivanja ili asocijacija, srodnosti sa keramikom prošlih epoha ili starih civilizacija.

Ovako doživljavamo, prije svih drugih, njegov "Torzo" (kat. br.5), čija zatvorena forma nabujalih dimenzija, iako u postupku svedena, vuče daleke asocijacije na Vilendorfsku Veneru. Za razliku od drugih formi, Handanovićeva Venera je modelovana - što upućuje na dalji tok njegove keramike, priklon ili prisniji dodir sa likovnim konceptima - skulpturom. O namjeri prelaska ili ulaska keramike Drage Handanovića u ovakve koncepte, svjedoče i njegova "Praforma II" iz 1977. (kat. br.11) i "Ptica", 1979. (kat. br.14), u koje on uvodi novi likovni element-boju. Ovakva Handanovićeva traženja unutar novog medija proistekla su iz potrebe za učvršćivanjem vlastitog umjetničkog identiteta.

Prije ovakve preorijentacije, Drago Handanović (1980. godine) radi nekoliko "Vrtene forme" (kat. br. 16, 17 i 18). One su možda mali kreativni predah, preispitivanje prije upućivanja tokovima novog. Zaokret je načinjen iste te godine plastikom sa simboličnim nazivom "Pokret" (kat. br. 21). Ovu skulpturu jakog gesta na njenim smirenim površinama obogaćuje jedan fini grafizam, crtež apstraktnog koncepta. Ovako se najavila najkreativnija Handanovićeva decenija. Ona je bila i decenija guste Handanovićeve izložbene djelatnosti (samostalne i kolektivne), ali i decenija nagrada i priznanja. Na prestižnoj izložbi likovnog i primijenjenog stvaralaštva Collegium artisticum u Sarajevu, Drago Handanović je nagrađen 1983, 1984. i 1989. godine.

Da ne svjedočimo, vjerovali bismo da je ta množina Handanovićevih keramika, ali i njihovih načina, bila dovoljna decenijama, a ne samo jednoj. Drago Handanović je započinjje serijom ciklusa: "Zemlja" (1981.), "Evolucija" "Torzo" i "Plavi oblutak" (1982.)

"Kocka" (1983.) i "Disk" (1983-1984). Imenujemo ih prelaznim formama, pošto su radene u tragu arhaičnog ili posudnog, sa elementima novog - zatvaranja, zaokruživanja forme, a "Disk HS" i "Disk L" i "Disk GS" (svi iz 1984. godine, kat. br. 43,44 i 45) primili su asocijativni figurativni detalj koji je možda trag geološkog svijeta. Još jedan otklon od čisto keramičkog prosedeja nalazimo na radovima nazvanim "Pano I" i "Pano II" oba iz 1984. godine (kat. br. 47 i 48). Njihov apstraktni koncept pojačan je uvođenjem ili kombinovanjem keramičkog sa neumjetničkim materijalima - žicom, plastikom, staklom.

Slijedili su "Pano s mobilnim elementima I" i "Pano s mobilnim elementima II" (kat. br. 49 i 50), koji označavaju početak, nekoliko godina kasnijih, Handanovićevih mobilnih formi, zaokruženih, samostalnih cjelina.

Na Handanovićevom putu traženja čiste skulptorske forme stoje i njegovi "Adam i Eva" iz 1986. godine (kat. br. 55). Dvije odvojene cjevaste forme prividno zatalasane u nekom svojevrsnom ritualnom plesu identifikujemo nekolicinom asocijativnih elemenata - gustim perforacijama formi, ritmom otvorenog i zatvorenog, produženim ili pomjerenim površinama, razigranim, raščlanjenim formama pri samom vrhu plastike. Ova ljupka keramika Drage Handanovića svakako je mogla da potraži i nade svoj pandan u bogatom mentalnom pejzažu našeg umjetnika.

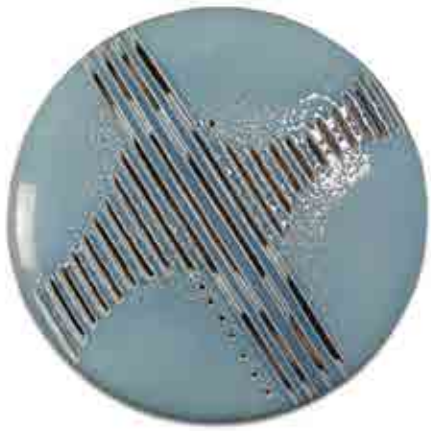
Krunu decenije svakako predstavljaju nekoliko Handanovićevih radova, nastalih pri samom njenom kraju (od 1987. do 1989. godine). Misli se na keramike pod nazivom "Mogućnost diska" (1987. kat. br. 59 i 1988. kat. br. 62). Handanovićev disk se prvo otvorio i zatim su iz njega potekle nove forme. Umnožene, potražile su novu-staru podlogu-tlo. Handanovićeva "Mobilna keramika" iz 1989. godine (kat. br. 64) predstavlja kapitalno djelo ne samo decenije o kojoj je riječ, nego i čitavog njegovog, više decenija dugog kreativnog opusa. Ova plastika, prividno zakočena, razvila se u jedan bogat, maštovit pejzaž zatalasanih formi, koje, takve, pružaju iluziju pokreta, zvuka i uključuju još jedan element-vrijeme. "Mobilna keramika" Drage Handanovića otvorila se za dalje, drugačije, nove mogućnosti.

Ali, Drago Handanović stiže još samo 1990. godine da osmisli i realizuje omaž Lisinskom (kat. br. 69), muzici. Izlaže ga, nudi taktove umjesto zvukova koji će se uskoro začuti, slušati, koji će trajati. Drago nije načinio fizički bijeg. Izabrao je onaj teži, bolniji-duhovni, koji je opet odveo krizi grnčarskog kola. Pojačavali su ga, zatim, rastanci, odlasci, osama... Sve to spustilo je Handanovićevu kreativno i na dno tišine. Stizao je glas, ruka prijatelja. Uzaludni su bili i susreti, putovanja, izložbe.

Ikonografski milje Drage Handanovića ispunila je jabuka, dunja, zvono, lampa - možda kao antiteza vremenu i životu u kojem jesmo.

Čekamo vaskrsnuće keramičke forme Drage Handanovića. U takvoj službi stoji i ova izložba.

Danka Damjanović

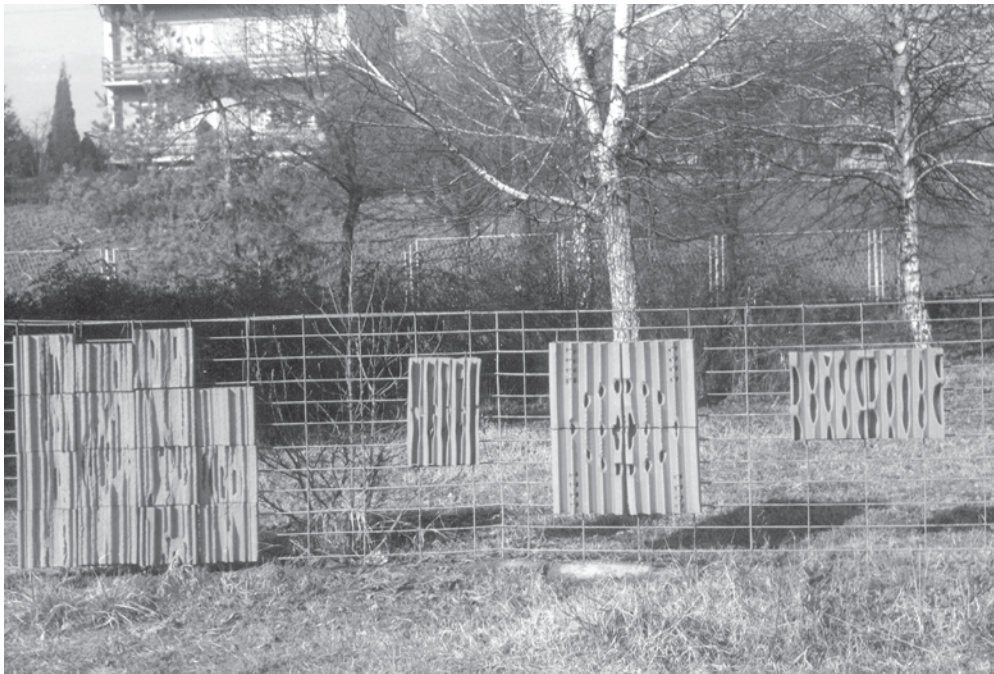
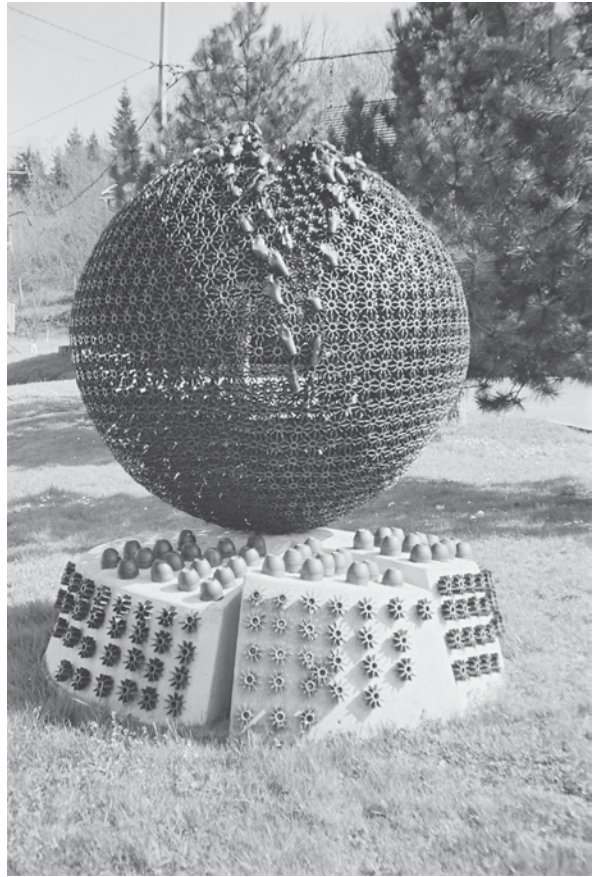

Spomenici

1960. – DERVENTA, bista Nikola Tesla,
Osnovna škola Derventa
1962. – DOBOJ, bista Refik Bešliagić, Park heroja
1963. – DOBOJ, bista Miloš Kupres, Park heroja
1964. – JOŠAVA kod DOBOJA,
reljef na Spomen-kosturnici
1966. – TEŠANJ, bista Stevo Petranović
1969. – TRBUK kod MAGLAJA, bista Dušanka Vajić
1969. – BOLJANIĆ, bista Todor Panić
1970. – DOBOJ, bista Beba Veselić, Dječje obdanište
1971. – MAGLAJ, bista Ibrišim Obralić
1972. – STANARI kod DOBOJA, Spomen-kosturnica
1973. – DOBOJ, portret Vuk Karadžić,
Narodna biblioteka
1974. – KOŽUHE, bista Miloš Kupres
1975. – DOBOJ, Portreti pet heroja, Osnovna škola
1980. – BUŠLETIĆ, Spomen-obilježje borcima NOB-a
(u saradnji sa Savom Krivokapić)
1981. – OSJEČANI GORNJI, Spomen-obelisk (u saradnji sa S.
Krivokapić i Petrom Vajdić)
1982. – POTOČANI, Grob neznanim borcima NOB-a
(u saradnji sa P. Vajdić)
1983. – OSJEČANI DONJI, Spomenik borcima i žrtvama ata
NOB-a (u saradnji sa S. Krivokapić)
1983. – PODNOVLJE, Spomenik žrtvama NOB-a
(u saradnji sa Ž. Popović)
1984. – MATUZIĆI, Spomenik borcima NOB-a
(u saradnji sa P. Vajdić)
1984. – TEOČAK kod TUZLE, portret Ismet Kapetanović
1985. – KADAR, Spomenik na Kadru,
(u saradnji sa Ž. Popović)
1997. – DOBOJ, reljef Grb grada, natur-beton, fasada SO
Doboj
1998. – DOBOJ, reljef, Grb grada, dvostrani pano ispred
zgrade SO Doboj
2000. – DOBOJ, plaketa, natpis, bronza,
fasada Centra za kulturu
2001. – DOBOJ, plaketa, natpis, bronza,
fasada Narodne biblioteke
2002. – DOBOJ, bista Tošo Vijasinović, Park heroja
2002. – DOBOJ, bista Ismet Kapetanović, Park heroja
2002. – DOBOJ, bista Todor Panić, Park heroja
2004. – DOBOJ, reljef, patinirani gips, Grb grada,
hol SO Doboj
2006. – DOBOJ, bista Kojo Jotić, priprema za bronzu

Samostalne izložbe

1970. – DOBOJ, Klub Radničkog univerziteta
1979. – OTEŠEVO-VILA, "Jugoslavija"
1982. – GRADAČAC, Zavičajni muzej

1982. – SANSKI ŠAMAC, Spomen dom
1984. – GRAČANICA, Dom kulture
1984. – SOČKOVAC, Stalna postavka
1985. – DERVENTA, Galerija muzeja
1986. – SARAJEVO, Galerija "Đuro Đaković"
1987. – ZAGREB, Portret galerija "Likum"
1987. – ILOK, Galerija umjetnina
1987. – DOBOJ, Umjetnička galerija
1987. – NOVI BEČEJ, Izložbeni salon "IGM" Polet
1988. – SLAVONSKI BROAD, Salon "Becić"
1988. – BANJA LUKA, Galerija Doma kulture
1988. – LAKTAŠI, Galerija Radničkog univerziteta
1991. – DOBOJ, Galerija "Ticiano"
1997. – BANJA LUKA, Klub umjetnika
2002. – SRPSKI BROAD, Biblioteka "Branko Ćopić"
2003. – BANJA LUKA, Galerija likovnih umjetnosti Republike
Srpske
2003. – BIJELJINA, Galerija Miljenko Atanasković
2003. – DOBOJ, "Vajar među knjigama"
- Narodna biblioteka
2005. – SARAJEVO, Galerija "Novi hram"
2006. – Prijedor, Muzej "Krajina"
2007. – Tuzla - Internacionalni atelje
"Ismet Mujezinović"

Simpozijumi i kolonije

1979. – RESEN, Keramička kolonija
1982. – NAŠICE, Kolonija umjetničke keramike
"Hinko Juhn"
1983. – NAŠICE, Izložba kolonije "Hinko Juhn"
1984. – OSIJEK, Izložba kolonije "Hinko Juhn"
1984. – NAŠICE, Izložba savremene keramike,
Zavičajni muzej
- 1984-1989. – MALI I OŠ, Kolonija umjetničke keramike "Imre
Dević"
- 1986-1997. – BOSANSKI BROAD,
Akwarelistička kolonija "Sava"
1987. – KARLOVAC, Simpozij "Glina kao mogućnost
likovnog izraza"
1989. – ILOK, XIV Saziv likovne kolonije
1990. – SPLIT, Kolonija "Maestral"
1990. – POČITELJ, Međunarodna kolonija
1991. – SPLIT, Kolonija "Maestral"
- 1997-2006. – BOSANSKI BROAD,
Akwarelistička kolonija "Sava"
- 1999-2005. – BANJA LUKA, Vajarska kolonija
"Krupa na Vrbasu"
2000. – VIŠEGRAD, Likovna kolonija
2005. – PALE, LIKOVNA KOLONIJA
2006. – BANJA LUKA, Druga internacionalna kolonija partner
gradova

Izložbe ULUPU BIH Sarajevo

1980. – Collegium artisticum - sarajevo
- 8. Godišnja izložba ulupu bih
1981. – Collegium artisticum - sarajevo
1982. – Collegium artisticum - Sarajevo
- 10. Godišnja izložba ULUPU BIH
1983. – Collegium Artisticum - Sarajevo
1984. – Collegium artisticum - Sarajevo
- 11. Godišnja izložba ULUPU BIH
1985. – Collegium artisticum - Sarajevo
1986. – Collegium artisticum - Sarajevo
- 12. Godišnja izložba ULUPU BIH
1987. – Collegium artisticum - Sarajevo
1988. – Dizajn unikatnih predmeta i
malih serija
1988. – Collegium artisticum - Sarajevo
- 13. Godišnja izložba ULUPU BIH
1989. – Collegium artisticum - Sarajevo

Međunarodne izložbe

1981. – PARIS, Jugoslovenska keramika, Međunarodni
simpozijum od 15.10. do 5.11.1981. godine
1984. – ZAGREB, Prvi svjetski triennale male keramike
1987. – ZAGREB, Drugi svjetski triennale male keramike
1987. – ZAGREB, Jesenji međunarodni zagrebački velesajam,
štanđ "Polet" br. 5 "slobodna aglomeracija"
100x100 cm
1987. – ILOVAC, Međunarodni simpozijum
/ Izložba terakote
1988. – BEOGRAD, Međunarodna izložba,
štanđ IGM "Polet"
1990. – ZAGREB, Treći svjetski triennale male keramike
2006. – BANJA LUKA, Decenija likovne kolonije Pale
2006. – BANJA LUKA, Izložba Druge internacionalne kolonije
"Partner gradova"

Zajedničke izložbe

- 1971 – 1991.- DOBOJ: Sedamnaestoaprilski
likovni salon
1975. – TUZLA: Podružnica ULU BiH
1975. – DOBOJ: Umjetnička galerija
1979. – DOBOJ: Umjetnička keramika
1980. – SARAJEVO: Collegium artisticum
- 8. Godišnja izložba ULUPU BiH
1981. – BUGOJNO:
Savez društava likovnih pedagoga BiH
1980. – SARAJEVO: Collegium artisticum
1982. – BEOGRAD: Jugoslovenska keramika
1982. – SARAJEVO: Collegium artisticum
- 10. Godišnja izložba ULUPU BiH

1982. – RESEN:
Izložba savremene jugoslovenske keramike
1983. – SARAJEVO: Collegium artisticum
1983. – GRADAČAC: Stalna postavka galerije
1984. – SARAJEVO: Collegium artisticum
- 11. Godišnja izložba ULUPU BiH
1984. – TUZLA: 3. Bijenale društva likovnih pedagoga
1985. – SARAJEVO: Collegium artisticum
1986. – SARAJEVO: Collegium artisticum
- 12. Godišnja izložba ULUPU BiH
1987. – SL. BROD: Brodski likovni krug
1987. – SL. BROD: Profesori i učenici
1987. – SARAJEVO: Collegium artistikum
1987. – SARAJEVO: Muzej XIV ZOI /iz fundusa/
1988. – SARAJEVO: Dizajn unikatnih predmeta
i malih serija
1988. – SARAJEVO: Coilegium artisticum
- 13. Godišnja izložba ULUPU BiH
1987. – SL. BROD: Brodski likovni krug
1989. – SARAJEVO: Collegium artisticum
1990. – SARAJEVO:
Savez društava likovnih pedagoga BiH
1997. – B. LUKA: Udruženje likovnih umjetnika RS
1997. – DOBOJ: Handanović, Petković, Babović, Višt,
Konstantinov
2000. – DOBOJ: U. Handanović i B. Višt
2002. – B. LUKA: Kvadart /izložba dizajna/
2006. – DOBOJ: Handanović, Vasiljević, Višt /Gradina/
2001-2007. – DOBOJ: Dobojski likovni salon

Nagrade

1965. – Nagrada za rješenje spomen plakete
so-e Doboj
1981. – Nagrada za skulpturu saveza društava likovnih
pedagoga, Bugojno
1983. – Nagrada za idejno rješenje spomen kosturnice u
stanarima
1983. – Nagrada ULUPU BIH na izložbi
collegium artisticum
1984. – Nagrada ULUPU BIH na izložbi collegium artisticum
1984. – Nagrada RO "Bačka" za najuspješniji rad u koloniji
umjetničke keramike
"Dević Imre"
1984. – Nagrada siz-a kulture za
likovnu umjetnost
1984. – Nagrada Saveza društava likovnih pedagoga BiH Tuzla
1985. – Nagrada likovne kolonije Ilok za skulpturu u prostoru
1986. – Nagrada likovne kolonije "Dević Imre", M. i OŠ
1989. – Nagrada Collegium artisticum za najbolje ostvarenje
u oblasti umjetničke keramike
2002. – Nagrada za idejno rješenje plakete i amblema
SO-e Doboj

Biografija

Drago Handanović je rođen 11. aprila 1939. godine u Ostrošcu kod Konjica. Poslije Završene Pedagoške akademije (grupa: Likovna umjetnost) 1961. godine u klasi prof. Vajarstva, gosp. Furtula Predraga, zapošljava se u dobojskoj gimnaziji kao nastavnik Istorije umjetnosti i u Stolarskoj majstorskoj školi kao nastavnik Perspektive i Nacrtna geometrije. Godine 1962. ostvaruje dvije spomen - biste narodnih heroja: Refika Bešlagića i Miloša Kupresa. Uporedo sa pedagoškim radom u osnovnom školi osnovao je prvu grupu mladih vajara pri Radničkom univerzitetu u Doboju. U tom ateljeu formirale su se dvije značajne umjetničke ličnosti: Jadranko Durmić i Branislav Višt. Godine 1971., sa Pavlom Stanišićem i Esom Kreso, osniva Sedamnaestoaprilski likovni salon i 1971. godine Umjetničku galeriju. Od 1989. do 1992. predaje keramičko oblikovanje i tehnologiju na Keramičkom odsjeku u Školi za primijenjenu umjetnost u Sarajevu. Od 1992. do 2000. godine radi kao dizajner u tvornici namještaja "Enterijer" u Doboju.

Na inicijativu gosp. Jovanke Stojčinović - Nikolić, direktora Centra za kulturu i obrazovanje, 2000. godine sa Branislavom Višt, zajedničkom izložbom osniva Dobojski likovni salon. Od 1961. godine do danas, Handanović je realizovao trideset (30) spomenika i petnaest (15) skulptura koje su postavljene na javnim mjestima. Jedinstvena je njegova stalna postavka skulptura u Sočkovcu i skulptura u Našicma, rađena od perforirane građevinske cigle te Skulptura "Metamorfoza", postavljena u kasarni "3. maj" u Doboju. Od 2000. god je likovni saradnik u Umjetničkoj galeriji Centra za kulturu i obrazovanje Doboju. Član je Međunarodne akademije za keramiku AISA i Udruženja likovnih umjetnika i primijenjenih umjetnika Republike Srpske.